

SVETOGORSKA KRALJICA

MESEČNIK SVETOGORSKEGA SVETIŠČA

PO MARIJI

K JEZUSU

Stanič Stanko:

VNEBOVZETA

Zgodovina praznika

Brezdvomno je vnebovzetje eden izmed najstarejših Marijinih praznikov. V prvih krščanskih stoletjih so temu prazniku dajali razna imena: pokoj, uspa-vanje, smrt, vnebovzetje Marijino. To poslednje ime, ki je prazniku ostalo do današnjih dni, spominja na pobožno prepričanje vseh pravovernih, da je bila Marija ob svoji ločitvi s svetá s telesom vzeta v nebo. Prvotno so na različnih krajih tudi na različne dneve obhajali ta praznik. Cesar Mavricij pa je leta 582. določil za skupni dan praznovanja 15. avgust, kar drži še danes.

V Rimu

Starorimski obred za praznik vnebovzeta predpisuje za predvečer tega praznika veliko procesijo z bakljami. Ta liturgični predpis izvira od papeža sv. Sergija, ki je vladal sv. Cerkev od leta 687. do leta 701. S časom se je ta procesija vedno veličastnejše vršila in razširjala tudi izven Rima.

Danes pri nas

Dandanes se na ta veličastni Marijin praznik zbirajo ogromne množice naših Marijinih častivcev okrog Marijinih oltarjev doma, na Sv. gori, na Barbani, na Sv. Višarjah in drugih naših Marijinih božjih poteh. Prav je tako in lepo, saj sv. evangelij, ki se bere na praznik vnebovzeta, hvali Martino sestro Marijo, da si je najboljši delež izvolila, ko je pozabila na vse drugo in sedla k nogam Gospodovim in poslušala Njegovo besedo. To Gospodovo hvalo obrača sv. Cerkev na Devico Marijo. Zato je njena čast v nebesih za Bogom največja, tako da po besedah pesnika Danteja pogled v slavo Marijino pripravljajo zveličane duhove na blaženo gledanje Boga samega. Dante namreč pravi, da svetnik v nebesih

»ponižno v Tvojo milost se ozira za moč, da mogel višje bi se [vzpeti s pogledom do vse blaženosti [Vira.«

Pri tem pa bi hotel naše Marijine častivce na nekaj spomniti, kar smo vsi pozabili.

Luč iz Ogleja

Vsak človek ima svojo rojstno hišo in rojstno vas, svoje gnezdo, iz katerega je izletel v življenje. Mi vsi pa, dragi bravec, imamo tudi kot katoličani svojo rojstno hišo, rojstno vas, svoj Betlehem. To je kraj, iz katerega nam je v davni zasijala luč sv. vere.

Nam vsem pa je zasijala luč sv. vere iz prastare Akvileje. Od tam naši prvi misijonarji, od tam blagovest krščanstva. Prva krščanska občina je bila v Akvileji že v apostolskih časih in prva krščanska bazilika je bila tam že takoj po letu svobode 314 po Kristusu.

Komu je bila ta prva cerkev na naši zemlji posvečena, sicer ne

vemo, slutiti pa moremo, če za gotovo vemo, da je bila sedanja oglejska bazilika z velikanskimi slovesnostmi dne 13. julija leta 1030. posvečena Mariji Vnebovzeti in oglejskim mučenikom.

Naša matična cerkev oglejska je torej cerkev Marije Vnebovzete. To, pravim, smo dandanes pozabili. Naši dedje so pa to dobro vedeli. Stari ločniški urbar pripoveduje o vsakoletni procesiji v Oglej, ki se je vršila na predvečer vnebovzeta. Tako so tudi druge stare župnije romale na ta praznik v oglejsko baziliko, kakor obiskujejo hčerke svojo mater. V zadnjih dveh stoletjih je vse to prišlo v pozabo.

Nekaj pa se nam je vendar ohranilo v spomin na oglejsko Marijo Vnebovzeto: Skoraj vse najstarejše hčerke oglejske cer-

kve v naši deželi so tudi same posvečene Mariji Vnebovzeti: župnija kanalska iz leta 1296., župnija tolminska iz leta 1296., župnija kobariška znana že v letu 1306., župnija podmelska znana že v 15. stoletju, župnija spodnjeidrijska iz 14. stoletja, župnija v Slavini iz 13. stoletja in še več drugih.

Tudi rimske procesije na praznik Vnebovzete so se pri nas razširile, dokler jih ni zatrl cesar Jožef II. V tolminskem farnem katapanu, ki je bil spisan kmalu po letu 1700, beremo za dan 15. avgusta tole: »Praznik Vnebovzeta D. M. zapovedan patrocinijsko doma. S kipom Device Marije se vrši procesija po Tolminu in sv. maša za župnijo.«

Pa pustimo te spomine. Eno je gotovo! Vnebovzetje Marijino je velik praznik krščanstva, je pa še poseben praznik naše oglejske province in najodličnejših naših najstarejših cerkva.

Blagor torej, trikrat blagor tistim, ki ta dan sedejo k nogam Marijinim in sprejmejo Sina njegega in božjega v svoje srce.

Marija, Marija, Marija!

Marija! ...

Glej, k Tebi smo prišli na Sveto goro, da naše Te vidi spet solzno oko.

ODPEV, ki se ponavlja po vsaki kitici:

O Svetogorska Ti Gospa, poglej ljubo na nas z neba!

Marija! ...

Le Tebi je znano vse naše gorje, le Ti posušiti nam moreš solze.

Marija! ...

Glej, težki nam grehi življenje grene, po Tebi naj duše spet mir zadobe.

Marija! ...

Svobode si prave želi nam srce, Ti skoraj razveži nam spono težke.

Marija! ...

Premnogo nadlog nas telesnih teži, v vseh stiskah pomagati moreš le Ti.

Marija! ...

Stoletja že milosti tukaj dele vsem vernikom Tvoje dobrotne roke.

Marija! ...

O, naj tudi nam se odpirajo zdaj, nekoč nas privedejo v blaženi raj.

Otroci Marijini!

Na angelsko nedeljo 4. septembra zvečer in naslednji ponedeljek 5. septembra zjutraj pridite vsi na Sv. goro, da se družbe kot take poklonijo Mariji ob 400-letnici in obnovijo svojo obljubo zvestobe napram nebeški Materi.

Z ljubljenskim Sinom vas blagoslovi Devica Marija!

Vaš voditelj

K 100-letnici rojstva kardinala Jakoba Missia

Goriški knez in nadškof kardinal dr. Jakob Missia, ki je umrl 24. 3. 1902 in po njegovi lastni želji počiva v svetogorskem svetišču, je bil velik prijatelj frančiškanskega reda in naše božje poti. To nam priča že dejstvo, da je bil sam tretjerednik, da je leta 1901. poklical frančiškane na Sv. goro in da si je izvolil za zadnji počitek ta sveti kraj. Zato je pač dolžnost našega lista, da se tega izrednega moža vsaj na kratko spomni ob stoletnici, ki so jo drugod s toliko slovesnostjo obhajali.

tenkočutnega obzira napram vsem je našlo njegovo delo splošno odobravanje in občudovanje.

Po končanih rimskih naukih je Missia od l. 1864. do l. 1884. deloval v Gradcu kot prefekt v deškem semenišču, dvorni kaplan in škofov tajnik, škofijski kancler, konzistorialni svetnik in stolni kanonik. Leta 1884. je postal škof ljubljanski. V času njegovega škofovanja se je katoliška zavest, ki je bila v širokih krogih okužena od tedanjega liberalizma, razmahnila z vso

Jakob Missia (zdaj pišejo Missia in pravijo »pri Mislovih«) se je rodil 30. junija 1838 na Moti v župniji Sv. Križa pri Ljutomeru, ki je spadala tedaj pod graško škofijo. Dobrega očeta Martina je zgubil v 9. letu, skrbna mati Neža mu je pa umrla ob koncu gimnazijskih študij, ki jih je končal z odliko l. 1857. kot gojenec škofijskega deškega semenišča v Gradcu. Po očetovi smrti sta skrbela zanj mati in starejši brat duhovnik Anton, pozneje se je zanj zares očetovsko zavzel graški škof Otokar grof Attems. Po enoletnem bogoslovnem študiju v Gradcu je poslal škof izredno nadarjenega in marljivega študenta v znameniti zavod Germanicum-Hungaricum v Rjm. Za ta zavod, ki ima za seboj že skoro 400 letno tradicijo, je posebno značilno, da nudi gojencem poleg globoke in sistematične 6-7letne umske in srčne izobrazbe nenavadno priliko, da se gojenci najrazličnejših narodov med seboj spoznavajo, se učijo drug drugega ceniti in s tem pridobijo tisti široki pogled, ki prepogostoma manjka tudi katoliškim izobražencem in celo duhovnikom, ki jim ni bilo dano, da bi zares na široko in globoko pogledali čez plot svojih ozkih razmer. Vzgoja, ki jo je v tem zavodu prejel Missia, se mu je globoko vtisnila v duha in srce kot vzor, ki mu je ostal zvest vse življenje in nam nudi tudi ključ za razumevanje njegovega delovanja v naši težki škofiji; spriči njegovega širokega obzorja in

načelno in cerkveno avtoritativno jasnostjo. Škof Missia je s pomočjo odličnih sodelavcev položil temelje za ves nadaljnji razvoj smotrno organizirane slovenskega katoliškega gibanja na verskem, prosvetnem, političnem in gospodarskem področju.

V borbi z nasprotniki, ki jim njegova načelna odločnost ni prijala in so v njej gledali le nekaj kvaren razdor, se je držal pravila: »Borimo se za dobro stvar mirno, premišljeno, vztrajno, potrpežljivo.« Poleg dela je pa priporočal molitev. Na drugem katoliškem shodu v Ljubljani je kot kardinal opominjal: »Zares, dela se vsestransko, piše se, organizira... Toda pri tem se dostikrat pozabi, da ves blagoslov prihaja od zgoraj, da treba torej moliti.«

Kardinal Steinhuber je zapisal v zgodovino rimskega zavoda, kjer se je Missia šolal, sledeče laskave besede o njem: »Missia je bil škof, kakršnih je Avstrija malo imela: učen, za vse škofovske posle sposoben, zelo uvideven in pameten, pa obenem, kar je še brez primere več vredno, izredno ponižen, iskreno pobožen in vneto goreč za duše...«

Naš nadškof in kardinal

Kot šestdesetletnik je bil ljubljanski škof Missia l. 1898. (obhajamo 40-letnico njegovega prihoda k nam!) imenovan za goriškega nadškofa. Ob misli na njegovo blagoslovljeno delo med

nami moramo reči: Škoda, prevelika škoda, da je bila doba njegovega škofovanja tako kratka.

Takoj po prihodu v škofijo je posvetil škofijo in ljudstvo presv. Srcu Jezusovemu. Sam piše v pastirskem listu z dne 22. 1. 1899: »V prvem pastirskem listu sem vas povabil, da bi posvetili sebe, deželo in škofijo božjemu Srcu Jezusovemu. Nisem mislil, da bi se to zgodilo le na videz, marveč sem želel, da bi se vsi resnično in odkritosrčno vdali temu presvetemu Srcu. Želel sem, da bi v vaših srcih gorela zvesta in stanovitna ljubezen do Jezusa Kristusa v najsvetejšem Zakramentu, ne pa, da bi se morda le za hip vnela kakor zagori z močnim plamenom slama, ki pa takoj zopet ugasne.« Posvetilna molitev kardinala Missije se še dandanes vsako leto obnovlja po naših cerkvah. S tem posvečenjem je prehitel papeža Leva XIII., ki je z okrožnico z dne 25. 5. 1899. odredil posvečenje človeškega rodu presv. Srcu Jezusovemu.

Veliko skrb za posvečenje svoje črede je kazal zlasti s prizadevanjem, da bi ji dal veliko domačih duhovnikov. Po zgledu drugih vzorno urejenih škofij je želel tudi goriško deško semenišče primerno razširiti in je v ta namen kupil zemljišče, kjer je pozneje zgradil vredni njegov naslednik Sedej sedanjo veličastno zgradbo za duhovniški naraščaj. Med ljudstvom je hotel zbuditi zanimanje za semenišče s posebnim pastirskim listom o duhovništvu in duhovskem naraščaju. Med drugim piše: »Zato pa se ob začetku postnega časa obracam do vas s prošnjo: »Vzemite si k srcu naše deško semenišče. Miloščina, katero prosim, je miloščina za vas same. Kajti vam in vašim otrokom bo v korist, če zrastejo v razširjenem semenišču izvrstni duhovniki; vam bodo oznanjali božjo besedo, vam bodo delili svete zakramente, vas bodo tolažili, vam bodo pomagali v življenju in ob smrtni uri. Ta miloščina bo za vas, ker dečki, ki se bodo sprejemali v zavod, bodo vaši otroci, morda vaši ljubljenci, vaš ponos v življenju, vaša tolažba ob smrtni uri. Za vas same torej in za vaše otroke prosim miloščine.«

Ta zadeva mu je tako pri srcu, da priporoča, naj bi se verniki združevali po 10 in 10 skupaj in se obvezali, da bodo darovali za semenišče po 2 vinarja na mesec.

Da bo verno ljudstvo na Sv. gori dovolj postreženo, je poklical tja franciskane, ki so že prej 200 let oskrbovali ta sveti kraj. Prvi gvardijan je bil p. Kalist Medič, čigar svetogorsko pesmico smo zadnjič objavili.

Duhovščina je imela v nadškofu Missiji modrega vodnika, ljubeznivega očeta in najlepši zglede gorečega pastirja. Med duhovščino obeh narodnosti je prinesel mir, vzajemnost in ljubezen.

Skrbel je tudi za gmotni položaj duhovščine in zato si je postavil v načrt tudi to, da dvigne vikariate in kuracije v župnije, kar izvaja sedanji prevzvišeni nadpastir.

Koi človeka je lepo označil pokojnega svojega gospodarja njegov bivši služabnik Petan: »Rajnega kardinala imam v spominu kot najbolj plemenitega človeka, kar sem jih poznal; kar divji po-

stanem, če se kdo manj ugodno o njem izrazi.«

V tajnem konzistoriju 19. junija 1899 ga je papež Lev XIII. imenoval za kardinala, kar priča, kako velik ugled je užival v Rimu in na Dunaju. Ko so prišli k njemu zastopniki goriške duhovščine, da mu čestitajo k izredno visokemu odlikovanju, je ponižno dejal: »Kar pride iz Rima, moram pač sprejeti.«

Ko pojdeš na Sv. goro, ne zabi, da tam počivata dva sinova naših mater, ki se nam njun lik kaže tem lepši, s čim večje daljave motrimo njuno nesebično delovanje za čast božjo in posvečenje izročene jima črede. Na straneh naše cerkvene zgodovine, ki sta jo onadva pisala, ni nobenega madeža, ampak sama luč, ki slavi Cerkev in ljudstvo, iz katerega sta izšla.

kdo naj to na dolgo prenese? In konec vsega: lastna aretacija, ki je neizbežna! Doslej so še vsakega duhovna izsledili; vsaj tiste, ki jih je sam poznal. In potem?...

Oh, le nikar na to ne misli in si domišljaji ne predstavlja. Bog nikogar čez njegove moči ne obteži. Tudi njega ne. In Bog pomaga njim, ki so blage volje. Bog pomaga, prav gotovo pomaga. Njegove blede ustnice so ponavljale: »Gospod, Gospod!«

Spet je zavil v novo stransko cesto. Skozi ubite šipe neke napol porušene hiše udari na njegovo uho nepisno bolešno ječanje. Zdrzne se in ustavi. Človek v stiski! Morda lahko pomaga! Stara, velika ljubezen njegovega svetega poklica se oglasi v sladki bolesti: ljubezen do trpečih. V hipu je pozabil na vse, kar ga je delalo trudnega in ga vznemirjalo. Brez obotavljanja stopi v mračno vežo in po stopnicah navzgor. Tam za vrati, ki so napol odprta, mora biti.

Pritisne na kljuko. Zakaj se vrata odpirajo tako težko, kakor bi bila iz svinec? S silo jih potisne nazaj, da more vstopiti. V sobi nepopisno razdejane, noben kos pohištva ni ostal cel. Kje pa je bolnik?

Tedaj ga mučno ihtenje kar na mestu obrne. Na gorenjem robu odprtih vrat vidi dvoje voščeni, nenavadno trepetajočih rok. Z neizmerno grozo zagrabí kljuko vdrugič in povleče vrata — ter s presekanim krikom plane vznak. Srce mu kar obstoji: na notranji strani vrat vidi z žebli pribitega človeka...

Duhovniku je bilo, kakor da bi se pogrezal v teman rov — vedno globlje — brez konca — skozi stoletja... Pred očmi škrlat in tema... Od groze so mu otopeli vsi počutki. Kakor stroj so zajele oči strašni prizor: s krvjo oblita možka postava v okrvavljenih kosih oblacila in z navzgor stlačenimi nogami. Glava nagnjena kakor pri umirajočem, okrog vratu na vrvi obešena črna knjiga: sv. pismo.

Tedaj se ponovi pretresujoče ječanje, ki priključuje duhovnika iz brezna strahu in groze spet k zavesti. Vrže se proti vratom in začne majati žeblice, a s prostoro nič ne opravi; pretrdo so zabiti in niti ganejo se ne pod njegovo dlano. Kje naj dobi klečeče? — Kaj pa more druga koristnega zanj storiti? Z molitvijo kesanja skuša zbuditi trpina k zavesti in nato mu da vesoljno odvezo. Sv. olja ni imel več pri sebi.

Tedaj dvigne križani človek z veliko težavo glavo in z onemoglo kretljivo pogleda duhovnika. Oh, te oči! Don Fernando bi rad kar zbežal in ne more. Ali je to še človeški izraz? Te oči so že mrtve in umrle so v nedopovedljivih mukah. In vendar še žive. Toda njihovo življenje ni od tega sveta. To življenje je onstran trpljenja tega sveta in žari kakor zvezda danica po dolgi, hudi, viharni noči. To življenje te pozdravlja iz daljave kot izpolnjena obljuba, kot zarja večnosti. Naj tudi telo še trepeta in se zvija, duša že trka na zlata vrata tistega večnega doma, kjer je sama luč, pravica in ljubezen.

Globok vzdihljaj je razširil prsi umirajočega. Še bolj onemoglo kot prej je nagnil glavo. Duhovnik se vrže na kole-

Iz svetogorske zgodovine

(Nadaljevanje.)

Meseca in dneva prikazanja

Mater božje na Sveti gori nam zgodovinski listi niso ohranili. Prikazala se je gotovo ob takem času, ko v okolici svetišča živino na pašo gonijo, tedaj od začetka spomladi do pozne jeseni. Spomin kronanja in prikazanja Mater božje na Sveti gori obhajate nadškofija goriška in videmska III. nedeljo po binkošti. To nedeljo namreč je bila l. 1717 podoba Mater božje v Gorici kronana. Vprašanje je, ali je bil tedanjemu o. gvardijanu na Sveti gori Romualdu Sitarju znan dan prikazanja po kakem zapisniku ali po ljudski tradiciji, ali pa se je bil že takrat ta spomin izgubil. Če mu je bil dan prikazanja znan, vpraša se zopet, ali je za kronanje odločil obletni dan prikazanja, ali pa se je le tak čas izbral, ki bi bil ljudem najbolj za obilen shod prikladen. Če se je na dan prikazanja oziral, ko je določil dan kronanja, je zopet dvoje mogoče:

a) Kronanje se je vršilo 6. junija 1717, III. nedeljo po binkošti. Leta 1539 je bila velika noč 6. aprila, tedaj je bila III. ned. po bink. 15. junija. Če se je o. Sitar brez ozira na dan in mesec le cerkvenega leta držal in III. nedeljo za kronanje izbral, ker se je bila v soboto pred III. ned. po bink. 1539 Mati božja prikazala, bi bil dan prikazanja v soboto 14. junija 1539.

b) Mogoče pa je tudi drugo, da sta namreč o. Sitarju natanko znana mesec in dan prikazanja, ter si je za kronanje izvolil nedeljo, ki je bila l. 1717 najbližja onemu dnevu meseca, katerega se je bila l. 1539 Mati božja prikazala. Najbližja sobota šestemu juniju je pa bila l. 1539 sobota 7. junija.

Če je jemal tedaj o. Sitar ozir na cerkveno leto, bi se bilo prikazanje godilo 14. junija; če se je držal štetja na mesece in dan, pa 7. junija.

Vse to velja seveda samo tedaj, če je o. Sitar o času prikazanja sploh kaj vedel in če je, določevaje dan kronanju, jemal

v poštevek čas prikazni in ne kake druge okoliščine.

Neko dozdevanje o času prikazanja mi vzbuja tudi posvečevalno pismo cerkve l. 1544. Tedaj so posvetili štiri oltarje. in sicer velikega M. B. v čast, ki si je bila ta kraj izbrala; drugega sv. Uršuli, skoraj gotovo z ozirom na Uršulo pastirico; tretjega sv. Lenartu, kot spomin Uršulinega jetništva. Ali ni znano tudi četrti oltar bil s premislekom posvečen presv. Trojici, ker se je morda prikazanje go-

dilo okoli praznika sv. Trojice, ki je bil l. 1539 ravno 1. junija, sobota pred sv. Trojico pa 31. maja in sobota po sv. Trojici 7. junija.

Sicer pa se je bila M. B. Uršuli večkrat prikazala, kakor je povzeti iz poročevalcev o. Baverčerja, Pasconija i. dr. in kakor trdi ustno izročilo. Katerega meseca in ob katerih dnevih, ne vemo in tudi vedeli ne bomo, če ne najdemo kakih do sedaj še neznanih sporočil.

(Nadaljevanje prihodnjč.)

Križan

Mučeniška zgodba iz Španije

*Kam, brezbožniki, drvite?
Kaj podirate cerkve?
Kaj nedolžne vi morite?
Kaj zastrupljate srce?*

Odpev po vsaki kitici:

*Babilonski stolp gradite:
mojster vaš je iz peklja;
ah, zastoj se vi borite
zoper svetega Boga!*

*Mar s podiranjem se zida?
Mar krivica pravo da?
Mar sovraštvo več je prida
kot ljubezen bratovska?*

*Raj obljudljate na svetu,
če srp, kladvo zmagata!
Laž je skrita v tem obetu:
česar nima, kdo naj da?!*

*O krivici nam kričite,
o zatiranju sveta:
pa še hujše vi vršite,
tes vpijoče do neba.*

*Trna s trnom ne izrivaj,
in za zob ne daj zoba:
v srca le ljubezen vlivaj,
da odrešiš svet gorjā.*

*Brez Boga je ni pravice
ne ljubezni bratovske.
Le brezbožne so krivice,
kjer za kralja satan je.*

S. G.

V jutranjem svitu so zvezde že obledele, ko je utrujen mož s previdnim korakom stopil čez glavno barcelonsko ulico Ramblo. Kot senca je zdrknil na stransko pot. Tedaj se tiho oddahne in se nasloni na steno neke hiše. Vso noč je potoval od hiše do hiše, po stopnicah gor in dol. Tu je tolažil nesrečne, tam osrčeval obupujoče; k temu bolniku je nesel sveto popotnico, drugega je mazilil za pot v večnost. Vse to pa je delal v stalni nevarnosti, da ga kot duhovnika spoznajo, ujamejo, mučijo in umore.

Boljševiki in anarhisti so si sicer ta hip smrtni sovražniki in se javno in zahrbtno medseboj pobijajo, toda v eni stvari so si edini kakor morejo biti složne le peklenške sile: v sovraštvu do Boga in Cerkve!

Don Fernando mahoma prisluhne. Jutranjo tišino so neke pretrgali rezki strelji. Kaj je to? Ali se rdeči prijatelji med seboj že tako zgodaj streljajo? Ali spet streljajo talce? Nacionaliste? Katoličane? Quien sabe — kdo to ve? Osamelega moža v sivi obleki, ki ne vzbujaju nobene pozornosti, spreletava kar groza: »Moj Bog, usmiljenj! Kako dolgo še bo trajala ta blaznost?! Kako dolgo še?!

Kar opoteka se, ko hiti naprej proti svojemu skrivališču. Truden je, nedopovedljivo truden — telesno in dušno. Dan na dan gledati samo stisko in smrt,

Julij Zeyer (Poslovenil Marko Kranjc)

Vrt Marijin

Pesem o Materi

(Nadaljevanje.)

IV. V TEMPLJU.

Zvezda, jasno bliščeča nad kalnim morjem tega življenja, je torej že vzšla iz belega jutranjega svita: Marija, brez madeža spočeta, je bila rojena, Marija odločena, da Devica nosi nekaj v sebi Besedo, kakor je grm v puščavi, ne da bi zgorel, nosil oni čisti ogenj, pred katerim je Mojzes ležal na obrazu, poslušajoč v sveti grozi ukaze božje. Zvezda je torej vzšla iz belega jutranjega svita, a človeštvo v svoji večni temi tega ni vedelo in povodenj grehov sveta in rimske blaznosti je valovila dalje po širni zemlji. — Le eno srce je vrisalo k Bogu v blaženem znanju bodočega odrešenja: to je bila Ana. Toda Ana je molčala. Bilo je nekaj velikega imeti z Bogom tajnost. Kje naj vzame besed, ki bi izrazile neobsežno veličastvo tega dogodka?

Ana je molčala in njena neizmerna hvaležnost se je razodevala edino v tem, kako je s sveto brižnostjo skrbela za dete. Kakor žareče sonce razmišlja v radosti nad pomlajeno, od sebe oživljeno naravo ter jo z ustvarjeno svetlobo živi: tako se je Anino v duši zasedrno materinstvo brez samoljubnih nagonov dajalo v

neprestano žrtev; žarela je v ljubezni, vsled te neustvarjene svetlobe nadzemeljski!

In dete je rastle, ljubkejšje od vseh umrljivih otrok, kar se jih je narodilo od začetka časov na zemlji, in kdor jo je videl, je od začudenja strmel. Za kako neizmerno in sveto nalogo pa je bila odločena že od začetka časov, seveda nihče niti slutiti ni mogel, dete Marija sama ne, ki je kot potnica iz krila večnosti bila sicer napolnjena z duhovno svetlobo, pa je še živela v otroškem neznanju. Neizrekljiva milina je bila Marijin delež. Kakor se sladkoduhteča trta nagiba k drevesu, tako se je Marijina nežnost privijala k ljubezni matere Ane. Njene oči so gorele kakor zlate svetilnice pred oltarjem, hranjene z nebeškim oljem; njen glas je bil kakor zvoki harf in njen smehlaj je oznanjal, da bije v nežnih prsih srce, podobno kadilnici, ki se iz nje neprestano dviga dim Bogu prijateljni dišav. Na njenem čelu je žarel pečat, ki jo je zaznamoval kot hčer večne luči, in bili so trenutki, ko je tudi to doslej detinsko čelo govorilo o tem, kako brezdno skrivnosti se skriva za njim, kakor nebo globokih.

O Marija, ti vir neobsežnih, svetih skrivnosti!

Ko je bilo dete blizu tri leta staro, se je nekoč zgodilo, da jo je Ana, zaposlena pri svojih hišnih opravkih, pustila samo v vrtu za hišo. Ko pa se vrne tja ponjo, ne najde deteta ne tam ne v hiši in silen strah jo spreleti. Hiti jo iskat v sosesčino. Toda nihče ni videl deteta. V svojem strahu gre Ana slednjič iz mesta pod milo nebo iskat Marijo in tu jo v svojo tolažbo zagleda, sedečo na hribčku pod grmom belo razevelih rož. Hi-

tela je k njej, z mirnim očitkom rekoč: »Zakaj si me tako preplašila, Marija? Zakaj nisi ostala na vrtu?«

Dete pa je zamišljeno gledalo v daljavo, na belo cesto, ki je peljala iz Nazareta v sveto mesto Jeruzalem, ter dejalo: »Mamica, ne vem, zakaj sem šla in kam. Ta bela cesta me je klicala, naj grem daleč. Kam vodi, ne vem, ali vabila me je. In nisem bila sama. Dva moža sta šla zmiraj z menoj. Bila sta bela, nekako žarela sta. Plula sta po zraku. Za roko sta me vodila. Ko si prišla, sta odšla. Kje sta?«

Tedaj je postalo Ani tesnobno. Sedla je k Mariji in v globočini duše je začela premoišljivati ter rekla poltiho: »Je-li to otroška preprostost in govori zgolj sanjavnost iz nje? Ali je več? Govori morebiti Bog pomenljivo iz teh otroških ust?«

V tem je zašumljal v travi lahen korak in majhna deklica, nekaj let starejša od Marije, je stala pred Ano. Bila je žalostna, blede, bolečava in njene oči so bile uprte v prazno, naravnost v sonce, toneče že za goro; toda pekoči žarki niso slepili njenih otožnih oči, ker bile so slepe. V svoji večni noči je dete pogosto tipalo s palico; začuvsji zdaj človeški glas je vprašalo: »Je-li kdo tu? O, povej mi, kako daleč je še v mesto Nazaret! Sanjalo se mi je, da zadobim ondi pogled. In šla sem, šla. Od daleč prihajam in Bog me je varoval. Ljudje so me vedno vodili na cesto, če sem vprašala, in jesti so mi tudi dali. In psi niso lajali, če so me videli; šli so k meni, kadar sem sedela ob cesti in so se mi dobrikali. Kako rada sem delila ž njimi kruh, ki so mi ga v radodarnosti dajali dobri ljudje.«

Svetogorska kronika

1. maja je prišlo kakih 400 romarjev, med njimi nekoliko pevcev iz Volčje drage, ki so z lepim petjem razveselili vse romarje.

6. maja je prispel g. dekan msgr. Bele z nekim drugim sobratom in nekoliko romarji.

7. maja popoldne je prišel na Sv. goro novi zvezni tajnik kom. dr. Marij Macolla v družbi polkovnika Grega in nekega drugega častnika kraljeve vojske. Ogledali so si svetišče in novi spomenik. Proti večeru je prišlo kakih 60 romarjev iz različnih krajev.

8. maja romanje Tretjega reda, Apostolstva molitve in Skalnice, o katerem smo že poročali. Ta dan je bilo na Sv. gori nad 800 romarjev.

9. maja, na praznik Cesarstva, je prišlo okrog 50 obiskovalcev.

12. maja je maševal na vse zgodaj vlč. g. Ravsi iz Maribora, ki je prišel s skupino romarjev iz Jugoslavije. Pri evangeliju je govoril o zgodovini te božje poti in izpodbujal romarje, naj tudi oni z vneto obhajajo 400-letnico našega najslavnejšega Marijinega svetišča. To pa predvsem s svetim življenjem.

Ob 9.30 je prišlo vidensko semenišče pod vodstvom ravnatelja msgr. Alojzija Venturinja. Zelo izpodbudno je bilo pobožno vedenje in lepo petje teh mladeničev.

Franciškan p. Egidij Raich je pripeljal isti dan gojence goriške obrtne šole, ki so se prišli priporočati Mariji za pomoč pri izpiti.

15. maja ob 5.15 maša z ljudskim petjem za majhno romanje iz Jugoslavije. Romarji so odšli proti Padovi. Isti dan so peli ob 6. uri pevci iz Devina, ob 7. pa pevci iz Šempetra pri Gorici. Vsi so se dobro odrezali na lastno in drugih veselje.

Ob 9. uri so prispeli romarji iz Solkana pod vodstvom novega, zelo priljubljenega gospoda nadžupnika Božena Kjačiča in njegovega vrlega g. kaplana Pilata. G. nadžupnik je v pridigi govoril o tesni zvezi med solkanskim duhovnikom in Sv. goro in priporočal svojim duhovljanom, naj se izkažejo v tem svetem letu vredne tolike odlike zlasti na ta način, da se vsa duhovnja obnovi v duhu Jezusa in njegove presvete Matere. Pevci so dobro izvršili svojo nalogo in istotako pohvalno moramo omeniti podgorske pevce, ki so s svojim mojimstrskim petjem očarali vse vernike pri sv. maši ob 10.30. Ta dan je bilo kakih 1000 romarjev.

17. maja je prišlo na Sv. goro pet sester Sv. Družine iz Castelletto sul Garda (Verona), katerim so patri poverili vodstvo gostilne in romarske hiše v naši, da bodo tako romarji bolje postreženi. Če se to posreči, ostanejo.

19. maja je pripeljal učitelj Soffi 40 učencev iz Slovrenca pri Moši in se z njimi udeležil svetega obhajila.

22. maja sta ob 6. uri maševala dva ljubljanska duhovnika, ki sta pripeljala skupino romarjev in se kmalu nato odpravila na pot v Benetke. Isti dan je prišlo tudi kakih 30 romarjev iz Milja pri Trstu. Ob 9.45 je prispelo romanje iz Kopra pod vodstvom msgr. Musizze, ki je imel ob 11. uri peto mašo, pri kateri je pridigal p. gvardijan o svetogorski zgodovini. Popoldne je msgr. Musizza povabil romarje, naj se Bogu in Materi božji zahvalijo za imenovanje novega škofa tržaškega v osebi dosedanjega reškega škofa Santina, kateremu so poslali vdanostno pismo.

23. maja je bilo na Sv. gori veliko vrvenje radi priprav na slovesno otvoritev spomenika padlim vojakom, ki ga je slovesno blagoslovil ob navzočnosti Vojvode Pistojskega in Eksk. Bottaja, ministra za narodno vzgojo, goriški knez in nadškof msgr. Margotti naslednji dan 24. maja, kar smo že poročali.

26. maja je bilo na Sv. gori 80 Tržačanov in 50 učencev iz Rihemberka z učiteljem. Ob 10. uri je pripeljal vlč. g. Blatnik salezijanske gojence iz Ljubljane, ki so zelo pobožno molili in prepevali med mašo, ki se je brala na milostnem oltarju.

28. maja je prišlo z avtomobili več bivših bojevnikov, ki so se bili udeležili slovesnosti, ki jih je pripravila Gorica Nj. K. V. prestolonasledniku Humbertu. Marsikateri izmed teh bojevnikov je imel solze v očeh, ko se je spominjal na vse, kar je doživel na tej gori med vojsko.

29. maja je slabo vreme, ali vendar je prišlo z dvema duhovnikoma 86 romarjev iz Ljubljane. Pozneje je prišla skupina romarjev iz Tomaja z nekaterimi čč. sestrami. Isti dan je prišlo tudi 50 bojevnikov iz Palmanove.

31. maja se je udeležilo le malo romarjev sklepe majniške pobožnosti, toda ti so se s tem večjo zbranosťjo poslavljali od pobožnosti, ki je tako prirastla k srcu vsem pravim častivcem Matere božje.

To in ono

Sv. Oče Pij XI. sprejema tudi v svojem dvorcu v Castelgandolfo romarje, ki ga hodijo obiskovat z vseh strani sveta. Posebno navporočenci radi romajo po blagoslov k sv. očetu in on ga jim tako rad deli in jih spodbuja k svetemu zakonskemu življenju.

Kitajski general med belimi menihi

V Jankiangu blizu Kitajskega zidu je velik samostan belih menihov cistercijanov. Med novinci tega samostana je tudi bivši kitajski general. Ta kitajski general je bil pred nekaj leti ob nekem uporu ujet in obsojen v smrt.

Ko je na predvečer dneva, ko se je imela izvršiti obsodba, sedel v svoji ječe, so se odprla vrata in vstopile so tri neznanke osebe. Ena izmed njih mu je zaklicala te besede: »Jutri boš rešen!« Takoj nato so vse tri postavile izginile iz ječe. In res je bil general drugi dan, tik pred usmrtniško pomiloščen. Takoj nato se je vrnil v svojo domovino Sens.

Tukaj je bila kapelica katoliškega misijona. Ker je imel čas, si je nekega dne šel ogledavat misijon. Stopil je tudi v kapelico. Nad glavnim oltarjem je visela slika sv. Družine. General si je hotel ogledati tudi to slikarstvo. Naenkrat se je močno začudil. Na sliki je spoznal tiste tri osebe, ki so tistega žalostnega večera prišle k njemu v ječo ter mu naznanile, da bo rešen.

To ga je nepopisno pretreslo. Brž je stopil k misijonarju in ga prosil, naj mu kaj več pove o katoliški veri in o tih osebah na sliki. Misijonarji so seveda radi ustregli možu, ki je z velikim navdušenjem sprejemal vse katoliške verske resnice. Ko se je spreobrnil in bil krščen, mu to še ni bilo dovolj. Hotel se je spolnjevati še bolj. Zato je te dni stopil v samostan belih menihov kot novic.

Ta cistercijanski samostan v Jankiangu so ustanovili leta 1863. Danes je v njem 135 duš samostanske družine, med njimi 23 duhovnikov. Od teh je že 11 rojenih Kitajcev.

Nemški katoličani

Nemški katoličani so znani po svoji vnemi za sv. vero. Njih versko šolo z globoko vernimi učitelji, ki so pod nadzorstvom Cerkev po 5 ur na teden učili krščanski nauk, vodili otroke v cerkev i. t. d., je občudoval ves katoliški svet.

Mladina, ki je bila tako dobro utrjena v sveti veri, se je oklenila katoliških mladinskih društev, v katerih se je pripravljala na resnost življenja. Versko časopisje je bilo močno razširjeno. Z eno besedo: v Nemčiji so katoličani jemali resno svoje versko življenje in lepo krščansko živeli. Nekaj let sem pa je prišla prav huda preizkušnja čez nje.

Njihovo časopisje je bilo hudo preganjano in na vse zadnje ukinjeno ter tiskarne po večini zaplenjene. Katoliška mladinska društva so bila prepovedana in njihovo premoženje zaseženo. Katoliška delavska društva so razglašena, verska šola se počasi odpravlja in mestoj krščanskega nauka se otroci učijo raznih krivih nauk. Nemške duhovnike, ki se niso mogli braniti — katoliškega tiska ni več — so z zloglasnimi sodnimi skimi preiskavami in umazanim natolcevanjem hoteli spraviti doma in pred svetom ob dobro ime. Skofe so zapirali in tudi dejansko napadali. Preizkušnja je prav huda. Sv. Oče je povzdignil svoj glas in s posebno okrožnico obsodil počenje sovražnikov vere.

Vsi, ki jim je do resnice, dobro vedo, da je sv. Oče vedno in povsod dovolj jasno in glasno povzdignil svoj glas, ko so se kršile katerekoli verske in npravnostne pravice vernikov. Knez miru pa nima in tudi ne mara in ne sme imeti sredstev, da bi s silo preganjal silo — da bi z belcebubom izganjal hudiče. Orožje sv. Cerkev je resnica, pravica, ljubezen, potrpljenje, mučeništvo, ki na vse zadnje vedno zmagajo. Zgodovina da Cerkev vedno prav, ako nepristransko poslušamo njen glas.

Nemški katoličani pa se dobro držijo. Še bolj so se oklenili Cerkev in svojih duhovnikov. Pobožnost raste, procesij se udeležuje še več ljudi kakor prej. V stari Nemčiji so šteli katoličani eno tretjino vsega prebivalstva. Zdaj, ko so Avstrijo priključili Nemčiji, se je številčno razmerje zboljšalo. Vseh katoličanov v Nemčiji je blizu 30 milijonov. Žal, da so tudi po deželah bivše Avstrije ukinili veliko število društev. Nemški katoličani se niso udeležili mednarodnega evharističnega kongresa v Budimpešti, ker jim tega nemška vlada ni dopustila.

Ljudje brez prave vere in božjega strahu si po vsem svetu le življenje grene. Doli z nevero, kjerkoli se skrivali Ta je od nekada največji sovražnik človeštva!

Zaprte duhovne vaje

Krščanske žene in dekleta, ki se pripravljate na sv. zakon! Vaše duhovne vaje bodo na Sv. gori od 7-11-VIII. 1938. Prijavite se takoj in pošijite vzdrževalnico L. 32.

Ker v juliju nismo mogli sprejeti vseh deklet, ki so se priglasile za duhovne vaje, bo zanje še en tečaj od 18. do 22. septembra. Priglasite naj se najkasneje do 10. septembra.

Drobiž

V Ljubljani so se v dneh od 26.-29. junija zbrale velike množice katoliških mladeničev raznih narodov. Tekmovali so v telovadbi, pa tudi manifestirali za svoje verske vzore. Takega veličastnega nastopa katoliške mladine tam še ni bilo.

Tristo križev je blagoslovil nadškof iz Akvile. Darovale so jih katoliške žene, da se postavijo po vojašnicah. Križi so bili povsod sprejeti z vsemi častmi in obešeni na primerna mesta.

V Cagliari na Sardiniji so obhajali velikanske slovesnosti na čast novoproglašene svetniku sv. Salvatorju iz Horte. Živel je namreč nekaj let v tem mestu.

V Veroni so obhajali škofijski evharistični kongres. Sklepa se je udeležilo nad 200.000 ljudi.

Na praznik sv. Petra in Pavla je pel svojo novo mašo ruski duhovnik Jurij Moskva v vzhodnem obredu. Zbral si je za to slovesnost cerkvico v rimski jet-

nišnici »Regina coeli.« Jetniki so bili močno ginjeni in so se mu toplo zahvaljevali, ker je novo mašo daroval za vse jetnike Italije.

V Rimu so zaključili z zelo slovesno procesijo na praznik svetega Rešnjega Telesa 13. škofijski evharistični kongres.

Poljski katoliški mladeniči so imeli v Poznaniu svoj kongres. V 5000 krožkih je včlanjenih 163.000 zavednih mladeničev.

Jugoslovanski škofje so izdali skupen pastirski list, ki odločno brani stališče katoliške Cerkev v zadevi odklonjenega konkordata.

Nek zelo vpliven milanski dnevnik je predlagal, naj se po večjih železniških postajah prizidajo cerkvice, kjer bi lahko potujoči duhovniki maševali in verniki molili Jezusa v Najsvetjšem Zakramentu.

V Torinu so razširili znano baziliko Marije Pomočnice kristjanov, ki jo je sezidal Don Bosco. Njemu v čast so postavili krasen oltar.

V Parizu se je sešel veliki svet misijonske družbe za otroke »Dejanja svetega Detinstva«. Zadnje leto je ta družba lepo napredovala. Nabrala je za krst in vzgojo poganskih otrok vsoto 17 milijonov 834.154 frankov (prejšnje leto 12.639.293 frankov).

V Lisieuxu je umrla bivša učiteljica sv. Male Terezike, častita sestra Marija St. Lee. Stara je bila 78 let.

Ko se je poljsko ljudstvo v Varšavi z velikimi slovesnostmi klanjalo zemskim ostankom sv. Andreja Bobole, je tudi predsednik republike poklonil mučencu svoj dar. Položil je na njegovo rakev najvišje in najdražje odlikovanje, križ neodvisnosti.

V Kanadi so imeli narodni evharistični kongres, ki je zelo lepo uspel.

Sklepni pobožnosti se je udeležilo 300.000 vernikov. Odlično so se postavili možje in fantje. Izpodbudno je bilo zlasti, to, da je češčenje svete Hostije združilo v bratski ljubezni francoski in angleški narod, ki prebivata v Kanadi.

Jugoslavija je dobila novega apostolskega nuncija. Ko je ap. nuncij v Belgradu mons. Hermenegild Pellegrinetti postal kardinal, je zapustil svoje mesto. Sv. oče je imenoval nadškofa Hektorja Felicija za njegovega naslednika.

V Španiji živi majhen narod Baskov, ki šteje nekaj nad en milijon. V sedanji meščanski vojski se je avtonomna baskovska vlada zvezala z rdečimi proti narodnjakom, ki jih vodi Franco. Ko so narodnjaki zasedli baskovsko ozemlje, so rdeče čete odpeljale s seboj vse civilno prebivalstvo, tudi na tisoče otrok. Ti otroci bivajo v taboriščih v Franciji. Seveda si otroci želijo domov in starši si želijo otroke nazaj. Papež je te dni daroval 300.000 lir, da se pripravi povratek baskovske dece v domačijo. Ta dobrotja svetega očeta je nesrečni, a globoko verni baskovski narodič zelo ganila.

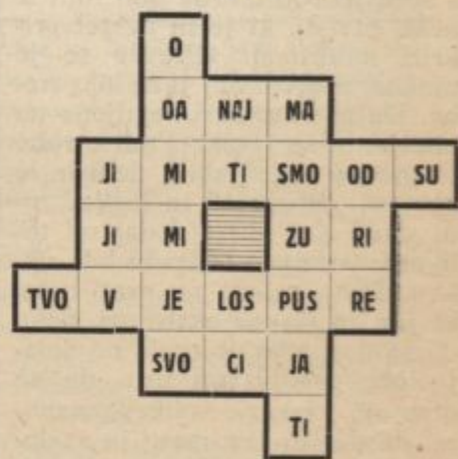
Dne 10. maja je preteklo deset let, odkar je zatisnil oči vodja in vzornik hrvatske katoliške mladine, profesor dr. Ivan Merz. Krepostno je živel, veliko molil, nesebično delal za vse dobre pobe, bil je pobožen častilec presv. Zakramenta. Zato je zrastle v močno osebnost, ki je z zgledom in besedo vžigala hrvatsko katoliško mladino za vero. V Zagrebu zbirajo gradivo, da bi se ta vzorni razumnik proglasil za služabnika božjega. Na desetletnico smrti je nadškof dr. Alojzij Stepinac zanj maševal v zagrebski stolnici. Sv. maše se je udeležilo okoli 1500 mladeničev.

Svetogorski meh za uganke in za smeh

Rešitev

MOTIKA
MALICA
POTICA
DAVICA
LEŠNIK
DUBLIN

Konjiček

Postavi črke in zloge v štirih kotih tako, da dobiš, kitico iz znane Marijine pesmi.

DUHOVNIK V GOSTILNI

V nekem mestu je stopil popoten duhovnik v gostilno in sedel mirno za mizo. Za njim vstopi družba razposajenih mladičev, ki sede k mizi poleg duhovnika in se kar na celem začne norčevati iz »farjev«. Govorili so tako umazano in žaljivo, kakor znajo samo pobalini brez izobrazbe in omike. Duhovnik je pa sedel mirno in se delal, kakor da nič ne sliši. Enemu izmed »razsvetljenih« mladičev je bila ta potrpežljivost neznosna in zato se je obrnil na duhovnika: »Gospod župnik, zdi se, da imate zelo veliko potrpežljivost.« Duhovnik: »To pa zato, kakor se ves dan nahajam v enaki okolici.« »Kako pa je to mogoče, če smem vprašati?« so je oglasil drugi. »Sem namreč dušni pastir v neki norišnici in tako me ves dan obdajajo norci; zato me nič ne vznemirja, če se nahajam v taki družbi.« Na ta odgovor se je oglasilo od drugih omizij glasno smejanje in pritrdjevanje in družba prešernih fantov se je osramočena takoj nato poslovila.

OSLIČEM SENO

Duhovnik pride v restavracijo na dan petka in si naroči postne jedi. Pri bližnji mizi je bilo nekaj razposajencev, ki so se začeli norčevati iz duhovnikov, postne postavbe in postnih jedi. Pri tem so izzivalno gledali na duhovnikovo kosilo. To je duhovniku presedalo in nagovoril je neotesance: »Vi se čudite, da jaz jem postno, a mnogo bolj se jaz čudim, da vi sene ne jeste.« Nastal je velik mir.

KDAJ BO BOLJE NA SVETU?

Brezverec pride neke nedelje mimo cerkve, ko se je vprav velika množica vernikov usula iz nje. To ga je razrdilo in dejal je na ves glas: »Na svetu ne bomo imeli boljših dni, dokler se vse cerkve ne posujejo in ne bo na njihovem mestu rastla trava.« Mimoidoči vernik ga je popravil: »In dokler se taki gospodje ne bodo pasli kot osličji na tistih pašnikih.«

NEUMNIM PREDNOST

Cesar Karl V. je nekega dne opazil, da sta se pri cerkvenih vratih dve ženski prepirali, katera bo prej stopila v svetišče. Cesar ju je veled pripeljati pred se in jima je dejal: »Neumejša med vama naj vstopi prva!« Sedaj ni hotela vstopiti ne ena ne druga, ampak obe sta se zgubili v množici.

Z dovoljenjem cerkvene oblasti.

Uredništvo in uprava:
CONVENTO MONTE SANTO.

Odgovorni urednik:
P. GUGLIELMO ENDRIZZI

Tiska:
Prem. Stab. Tip. L. Lucchesi • Gorizia.